

Kommunstyrelsen

Remiss – idéburen välfärd SOU 2019:56

Yttrande till Finansdepartementet

Förslag till beslut

Arbets- och företagsnämnden lämnar synpunkter över remissen *Idéburen välfärd SOU 2019:56* till kommunstyrelsen i enlighet med tjänsteskrivelse daterad den 5 mars 2020.

Sammanfattning

Nacka kommun har fått betänkandet *Idéburen välfärd SOU 2019:56*, på remiss. Betänkandet behandlar idéburna aktörer i välfärden och innehåller bland annat förslag på hur ett ökat idéburet deltagande i välfärden skulle kunna främjas.

Arbets- och företagsnämnden ställer sig bakom den föreslagna definitionen och förslaget om ett register för idéburna aktörer eftersom det bland annat underlättar för uppföljning av idéburna aktörers deltagande i välfärden.

Arbets- och företagsnämnden är generellt positiv till att idéburna aktörer deltar i välfärden men är principiellt emot att exkludera vinstdrivande aktörer. Därför är nämnden också emot förslaget att införa möjligheten att reservera kontrakt till idéburna aktörer i LOU och att införa reserverade valfrihetssystem i LOV.

Ärendet

Nacka kommun har fått betänkandet *Idéburen välfärd SOU 2019:56* på remiss. Betänkandet behandlar idéburna aktörer i välfärden och innehåller bland annat förslag på hur ett ökat idéburet deltagande i välfärden skulle kunna främjas. Det föreslås en definition av idéburna aktörer i offentligt finansierad välfärdsverksamhet och betänkandet inbegriper även en vägledning kring hur partnerskap mellan offentliga myndigheter och idéburna aktörer kan utformas. Betänkandet innehåller också förslag på förändringar i lagstiftningen för upphandlingar och valfrihetssystem för att underlätta för idéburna aktörer.

Beredningen av ärendet

Förutom att arbets- och företagsnämnden bereder betänkandet och lämnar synpunkter gör ytterligare tre nämnder samma sak utifrån de nämndernas ansvarsområden. Dessa nämnder är socialnämnden, utbildningsnämnden och äldrenämnden. Ärendet behandlas därefter i kommunstyrelsen som antar ett yttrande där kommunens samlade synpunkter lämnas. Nedan redovisas de synpunkter som arbets- och företagsnämnden har på betänkandets förslag

Synpunkter över betänkandet

Arbets- och företagsnämnden har följande synpunkter på utredningens förslag:

5.4.3 En definition av idéburna aktörer i offentligt finansierad välfärdsverksamhet

Den definition av idéburna aktörer i offentligt finansierad välfärdsverksamhet som utredningen föreslår ska införas i en särskild lag är en juridisk person som:

- Inte är direkt eller indirekt ägd eller kontrollerad av staten, en kommun eller en region
- har ett syfte som är oegennyttigt
- bedriver eller har för avsikt att bedriva offentligt finansierad välfärdsverksamhet, och
- inte gör några värdeöverföringar till annan än registrerade idéburna aktörer eller till forskning.

Två statliga utredningar, Välfärdsutredningen¹ och Ett stärkt civilsamhälle², har tidigare bedömt att det är svårt att lämna förslag i syfte att ta tillvara den idéburna sektorns särart och främja aktörernas deltagande i välfärden utan en definition av vilka som ingår i den. Välfärdsutredningen föreslog därför att en definition av idéburna aktörer skulle tas fram.

Arbets- och företagsnämnden ställer sig bakom den föreslagna definitionen och bedömer att den uppfyller sitt syfte.

5.4.5 Förslag till förfarande

Utredningen föreslår att idéburna aktörer som bedriver offentligt finansierad välfärdsverksamhet ska kunna registrera sig i ett särskilt register. En registermyndighet ska utöva tillsyn över registret över idéburna aktörer i offentligt finansierad välfärdsverksamhet. Detta för att kommuner, regioner och statliga myndigheter som vill använda definitionen för att främja ett ökat idéburet deltagande i välfärden på ett enkelt sätt ska kunna identifiera vilka som lever upp till kriterierna i definitionen. Utredningens bedömning är att registermyndigheten bör vara länsstyrelser eftersom de redan idag är tillsyns- och registermyndighet för stiftelser.

---

¹ Kvalitet i välfärden – bättre upphandling och uppföljning SOU 2017:38

² Palett för ett stärkt civilsamhälle SOU 2016:13

Arbets- och företagsnämnden ställer sig bakom förslaget om ett register för idéburna aktörer eftersom det kommer att underlätta för kommunen när idéburna aktörer ska verka inom kommunens välfärdsverksamhet. Dessutom underlättas statistik över och uppföljning av aktörernas deltagande i välfärden.

8.1 Förslag som rör tillämpningen av Upphandlingsmyndigheten

Utredningen föreslår att Upphandlingsmyndigheten får i uppdrag att arbeta med riktade informationsinsatser gentemot idéburna aktörer och upphandlande myndigheter i syfte att öka idéburna aktörers deltagande i upphandlingar.

Arbets- och företagsnämnden ser positivt på förslaget att ge Upphandlingsmyndigheten i uppdrag att både öka upphandlande myndigheters och idéburna organisationers kunskap på området eftersom det kan bidra till att idéburna aktörers deltagande på området ökar.

8.2.1 Möjlighet att reservera kontrakt för upphandlingar

Utredningen föreslår att en möjlighet att reservera kontrakt till idéburna aktörer ska införas i lagen (2016:1145) om offentlig upphandling, LOU. Upphandlande myndigheter ska enligt bestämmelsen ges möjlighet att reservera rätten att delta i en upphandling av vissa välfärdstjänster till idéburna aktörer, under förutsättning att det bidrar till att förverkliga den sociala målsättningen med tjänsten och leder till budgetmässig effektivitet.

Arbets- och företagsnämnden är generellt positiv till att idéburna aktörer deltar i välfärden men är principiellt emot att exkludera vinstdrivande aktörer. Därför är nämnden också emot förslaget att möjligheten att reservera kontrakt till idéburna aktörer införs i LOU.

9.1 Möjligheter att begränsa deltagande i valfrihetssystem

Utredningen föreslår att lagen (2008:962) om valfrihetssystem, LOV ändras så att det är möjligt att reservera rätten att ansöka om att få delta i ett valfrihetssystem för idéburna aktörer, under förutsättning att det föreligger särskilda skäl.

Arbets- och företagsnämnden är positiv till att idéburna aktörer deltar i välfärden men är principiellt emot att exkludera vinstdrivande aktörer. Därför ställer sig nämnden negativ till förslaget om ändringen i lagen om valfrihetssystem.

Arbets- och företagsnämnden ställer sig också frågande till utredningens konstaterande att en aktör som ska delta i ett reserverat valfrihetssystem inte behöver vara registrerad i registret över idéburna aktörer. Nämnden anser att bestämmelsen i LOV ska ställa krav på att aktörerna som omfattas ska vara registrerade. Ett av syftena med registret är att förbättra möjligheterna till uppföljning på området. Uppföljningen och statistik på området behöver vara heltäckande för att den ska vara meningsfull och användbar.

Ekonomiska konsekvenser

På långt sikt kan ett ökat deltagande av idéburna aktörer gynna kommunerna samhällsekonomiskt genom att det finns större möjligheter att anlita aktörer med rätt kompetens och arbetssätt och på så sätt tillgodose olika målgruppers behov.

Konsekvenser för barn

Förslagen i remissen har inga direkta konsekvenser för barn. En större variation av utförare med olika typer av kompetens när det gäller barn med olika behov skulle dock kunna bidra till att stärka barns rätt till liv och utveckling.

Bilagor

Bilaga: Betänkandet av utredningen *Idéburen Valfärd* SOU 2019:56.

(För digital version se <https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/statens-offentliga-utredningar/2019/12/sou-201956/>)

Pia Stark
Enhetschef
Etableringsenheten

Jenny Rivas
Verksamhetsutvecklare
Etableringsenheten